

Jaarverslag 2018

Stichting IVN
Plantage Middenlaan 2C
Amsterdam
www.ivn.nl

ivn natuur
educatie

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag	3
2. Organisatie & Bestuur	
2.1. Stichting IVN	6
2.2. Medewerkers	8
2.3. Directie	9
2.4. Raad van Toezicht	10
2.5. Verantwoordingsverklaring	12
3. Financieel beleid	
3.1. Algemeen	14
3.2. Bestuurlijke en financiële richtlijnen	15
3.3. Samenvatting financiële resultaten	16
3.4. Toekomst, begroting 2019	18
4. Jaarrekening	
4.1. Geconsolideerde jaarrekening	
- Geconsolideerde balans per 31 december 2018	20
- Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018	21
- Kasstroomoverzicht 2018	22
- Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	23
- Toelichting op de geconsolideerde balans	25
- Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	29
4.2. Enkelvoudige jaarrekening	
- Enkelvoudige balans per 31 december 2018	32
- Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018	33
- Toelichting op enkelvoudige balans	34
- Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	36
4.3. Ondertekening	38
5. Overige gegevens	
5.1. Statutaire regels rondom resultaatbestemming	39
5.2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40
Bijlagen	
1. Overzicht besteding aandeel in acties van derden	45
2. Overzicht reguliere subsidies provincies	46
3. Overzicht bestedingen subsidie Ministerie van Economische Zaken	47
4. Balans per 31 december 2018 Vereniging IVN	48
5. Staat van baten en lasten 2018 Vereniging IVN	49
6. Toelichting op balans en staat van baten en lasten Vereniging IVN	50

1. Bestuursverslag

Onze missie

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Ons idee is dat betrokkenheid bij de natuur, duurzaam handelen stimuleert. Daarom laten wij jong tot oud de natuur dichtbij beleven. We verbinden hen met groene initiatieven rond natuur en maatschappelijke thema's zoals biodiversiteit, gezondheid en recreatie.

Onze organisatie

IVN is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij natuur betreft. Op scholen, in Nationale Parken en in hun eigen buurt. Binnen de 170 lokale afdelingen van IVN zijn duizenden ervaren vrijwilligers actief. Jaarlijks organiseren zij met veel passie talloze excursies, cursussen, wandelingen, tentoonstellingen en opleidingen. Door deze laagdrempelige en educatieve activiteiten laat IVN jaarlijks circa 500.000 mensen de natuur beleven.

De beroepskrachten van IVN ondersteunen de vrijwilligers bij hun activiteiten, en organiseren landelijke en regionale campagnes. Ruim 140 professionals werken vanuit de provinciale vestigingen en een landelijk bureau in Amsterdam.

Bij dit alles is ook de steun van de Nationale Postcode Loterij een belangrijke ondersteuning voor het werk van IVN.

Inhoudelijke resultaten 2018

Groeiend bereik en aantal leden

Volgens de bereikmeting wist IVN in 2018 weer zo'n 500.000 mensen te bereiken met natuurbeleving waar onder meer dan 100.000 kinderen. Het aantal leden in de vereniging groeide weer in het afgelopen jaar. Sinds 2008 is de vereniging met ruim 33% gegroeid tot nu ruim 26.000 leden. Vanuit de vrijwilligersafdelingen werden weer honderden mensen opgeleid tot 'Natuurgids', duizenden mensen volgde kortere cursussen en tienduizenden mensen werden mee de natuur ingenomen op educatieve excursies.

De 'IVN Sloopjesdagen' in de zomer waren een groot succes mede door de deelname van meer dan 100 afdelingen en leidden tot grotere zichtbaarheid van IVN bij een breed publiek. Dit gold ook voor onze Najaarscampagne waarin paddenstoelen centraal stonden. Via kinderopvanginstellingen bereikten we zo'n 100.000 kinderen met 'Modderdag' en meer dan duizend basisscholen deden mee aan onze 'Buitenlesdag', gerealiseerd in samenwerking met Jantje Beton.

Strategie

IVN richt zich op de volgende thema's teneinde natuur weer in de harten van mensen te brengen:

- I. Kind & Natuur:
Buiten zijn, vrij spelen en onbevangen de natuur ontdekken helpt kinderen in de ontwikkeling van hun zintuigen, motoriek, sociale vaardigheden en creativiteit. Daarom werkt IVN dagelijks aan een (be)leefwereld waarin contact tussen kind en natuur vanzelfsprekend is. IVN brengt de natuur dichtbij: op school, de kinderopvang en in de vrije tijd. IVN neemt kinderen mee naar buiten en faciliteert pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouders met opleidingen, lesmaterialen en leermiddelen. Zo planten we het zaadje van de liefde en zorg voor de natuur
- II. IVN Jongeren Adviesbureau
Wij geloven dat jongeren creatieve antwoorden hebben op maatschappelijke uitdagingen: een stem die gehoord moet worden! Het IVN Jongeren Adviesbureau (JAB) betreft jongeren tussen de 12 en 25 jaar, vanuit hun opleiding, bij maatschappelijke vraagstukken op het gebied van natuur en duurzaamheid. Dit zijn echte, actuele vragen van bedrijven of overheden. In de rol van adviseur praten jongeren mee over hun eigen leefomgeving. De frisse en onbevangen blik van jongeren kan bestaande denkpatronen binnen organisaties doorbreken en innovatie stimuleren.
- III. Natuur in de Buurt
Mensen hebben recht hebben op een natuurlijke leefomgeving. De buurt waar ze wonen maken we daarom samen met de buurtbewoners en gemeenten groener, socialer en gezonder. En dat is hard nodig, want meer dan de helft van de Nederlanders leeft in een gematigd tot zeer verstedelijkt gebied. Vergroening draagt bovendien bij aan klimaatadaptatie (wateropvang), biodiversiteit, schone lucht en vermindert hittestress.
- IV. Natuur & Recreatie
Natuurbeleving zorgt voor rust en ontspanning. Daarom stimuleert IVN mensen te recreëren in de topnatuur die Nederland rijk is. Bijvoorbeeld in de Nationale Parken, de iconen van de Nederlandse natuur, waar IVN educatie en communicatie verzorgt. En met het programma Gastheer van het Landschap ondersteunen we recreatieondernemers om hun gasten bij natuur en landschap te betrekken. Dit zorgt voor een positiever imago van het gebied en draagvlak voor behoud van het landschap bij toeristen en mensen uit de omgeving.
- V. Natuur & Gezondheid
Groen is gezond! Uit onderzoek blijkt dat contact met de natuur zorgt voor meer geluk en minder stress. IVN zet zich in om alle mensen in Nederland, ook kwetsbare groepen zoals ouderen in verpleeghuizen, toegang tot natuur en natuurbeleving te bieden. Dit doen we door middel van wetenschappelijk bewezen groene interventies en samenwerking in de zorgbranche.;

Hieronder worden een aantal mooie voorbeelden genoemd van IVN-programma's binnen onze thema's.

Kinderen laten spelen en leren op gezonde schoolpleinen

Een Gezond Schoolplein geeft onze jeugd de ruimte om te bewegen en te spelen. Dat is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling. In opdracht van de Ministeries van VWS en OCW zijn vanaf 2013 maar liefst 70 schoolpleinen omgetoverd tot groene en beweegvriendelijke paradijsjes. Afgelopen jaar kreeg deze beweging verder vorm mede doordat een aantal provincies het initiatief nam voor een opschaling van deze groene, gezonde en klimaatbestendige schoolpleinen. In 2018 lag het accent vooral op het bevorderen van het gebruik van het groene schoolplein voor het lesgeven. IVN was medeondertekenaar van het Nationale Preventie akkoord Overgewicht waarin ook weer speciale aandacht wordt gegeven aan de schoolpleinen.

Leerlingen worden betrokken bij natuur en milieu

Ook in 2018 werkte IVN weer intensief samen met het onderwijs. Via scholenprogramma's van de vrijwilligersafdelingen kwamen zo'n 100.000 kinderen in aanraking met de natuur. In Drenthe, Friesland, Groningen en Flevoland vervult IVN op veel plaatsen de rol van regionaal NME-centrum waardoor tienduizenden kinderen per jaar via natuurbeleving worden geïnspireerd tot meer duurzaam gedrag.

Middels het 'Jongeren Adviesbureau' dachten tal van jongeren weer mee met echte duurzaamheidsvraagstukken. De samenwerking met de Technasia werd verder verstevigd.

Burgers werken samen aan de vergroening van wijken en tuinen

We zien steeds meer voorbeelden waar samen werken aan groen ook leidt tot meer sociale cohesie in de wijk. Eerder al vond het project 'Groen Dichterbij' plaats waarbij groen buurtinitiatief werd ondersteund.

In 2018 gingen we in opdracht van het ministerie van VWS samen met Jantje Beton aan de slag met het programma 'Gezonde Buurten'. De komende jaren willen we samen met kinderen en bewoners in circa 10 gemeenten buurten groener en gezonder maken. We doen dit op basis van 'buurt safari's' waar kinderen en buurtbewoners vergroeningsmogelijkheden identificeren.

In het afgelopen jaren kreeg ook ons programma 'Iedere buurt zijn eigen minibos' een grote impuls door een extra toekenning van bijna € 2 miljoen door de Nationale Postcode Loterij. De komende jaren planten we, samen met de kinderen van de basisschool, in minimaal 100 buurten een 'Tiny Forest'.

Andere mooie programma's die dit jaar mede door de Postcodeloterij mogelijk werden gemaakt waren 'Nederland Zoemt' ('Red de wilde bij' samen met Stichting Natuur en Milieu) en Huisje, Boompje, Beestje ('Vergroen de maatschappelijke en vrouwenopvang' met stichting Kinderpostzegels).

IVN vergroent ouderenzorginstellingen

Met steun van de Nationale Postcode Loterij organiseert IVN het programma Grijs, Groen en Gelukkig. Met dit programma wil IVN 10.000 ouderen dagelijks de natuur laten beleven, ouderen voor wie het vaak lastig is om zelf de natuur in te gaan. IVN werkt daarbij nauw samen met brancheorganisatie Actiz. In 2018 waren beroepskrachten en vrijwilligers actief op zo'n 80 zorglocaties. Steeds meer afdelingen gaan aan de slag met de 'Natuurkoffer' waarmee ze ouderen in verpleegthuizen weer terug laten denken aan de natuur van hun jeugd.

Schone Rivieren

Mede door steun van twee grote Nederlandse vermogensfondsen kon IVN haar activiteiten om de Nederlandse rivieren plastic vrij te maken stevig uitbreiden. Begin 2019 kreeg dit programma een extra impuls door een toekenning van de Nationale Postcodeloterij voor ons programma Schone Rivieren. Samen met Plastic Soup Foundation en Stichting Noordzee wordt ingezet op een plastic vrije Nederlandse rivierdelta. We leiden 'rivierafvalonderzoekers' op om vast te stellen welk plastic er precies in de rivier voor komt en bedenken vervolgens oplossingen samen met alle betrokkenen.

Bijzondere natuurervaringen in onze Nationale Parken

IVN coördineert en geeft uitvoering aan educatie en communicatie in de Nationale Parken, in opdracht van het Ministerie van LNV. In samenwerking met o.a. terreinbeheerders, vrijwilligers, overheden en recreatiebedrijven coördineert IVN een hoogwaardig aanbod van activiteiten met als doel de betrokkenheid van bewoners, jeugd en recreanten bij het Nationaal Park. Het 'merk' van het Nationale Park is hiervoor steeds het startpunt.

Recreatieondernemers worden 'ambassadeurs van het landschap'

Natuurrecreatie draagt bij aan de gezondheid en versterkt de band tussen mens en natuur. Bovendien is het gunstig voor de economie. IVN stimuleert dit besef, en werkt samen met partners als Koninklijke Horeca Nederland, RECRON en LTO Nederland aan het vergroten van draagvlak voor de Nederlandse natuur. Tot en met 2018 zijn er circa 2.500 recreatieondernemers door IVN opgeleid als 'Gastheer van het landschap'. De ondernemers leren over natuur en landschap om daarmee hun gasten goed te kunnen informeren. Daarnaast ontstonden er gezamenlijke 'arrangementen' als gevolg van de cursussen. In het afgelopen jaar startten ook een groot aantal 'beleef de natuur' weken waarin recreatieondernemers en anderen het gebied in het zonnetje zetten door tal van inspirerende natuuractiviteiten te organiseren.

IVN stimuleert duurzaam initiatief via Duurzame Dinsdag

Duurzame Dinsdag vraagt aandacht voor innovatieve duurzame ideeën uit de samenleving. In 2018 vond op de eerste dinsdag van september voor de 18e keer Duurzame Dinsdag plaats, een bijzondere bijeenkomst die door IVN in samenwerking met een groot aantal andere maatschappelijke organisaties en bedrijven wordt georganiseerd. De duurzame troonrede werd dit keer uitgesproken door Volkert Engelsman die met zijn groothandel in groenten de hele keten verduurzaamt.

Financiën

De inkomsten namen, genormaliseerd voor eenmalige baten, in 2018 met ca. 10% toe, er is in de samenleving veel behoefte aan onze programma's binnen onze thema's, zo merken wij steeds meer. In 2018 hebben wij door een positieve exploitatie de continuïteitsreserve kunnen versterken. Tevens hebben wij een eenmalige bate door verkoop van ons vastgoed gerealiseerd waardoor wij een stevige extra impuls hebben kunnen geven aan de reserve. We voorzien in 2019 een verdere groei van de opbrengsten en het exploitatieresultaat.

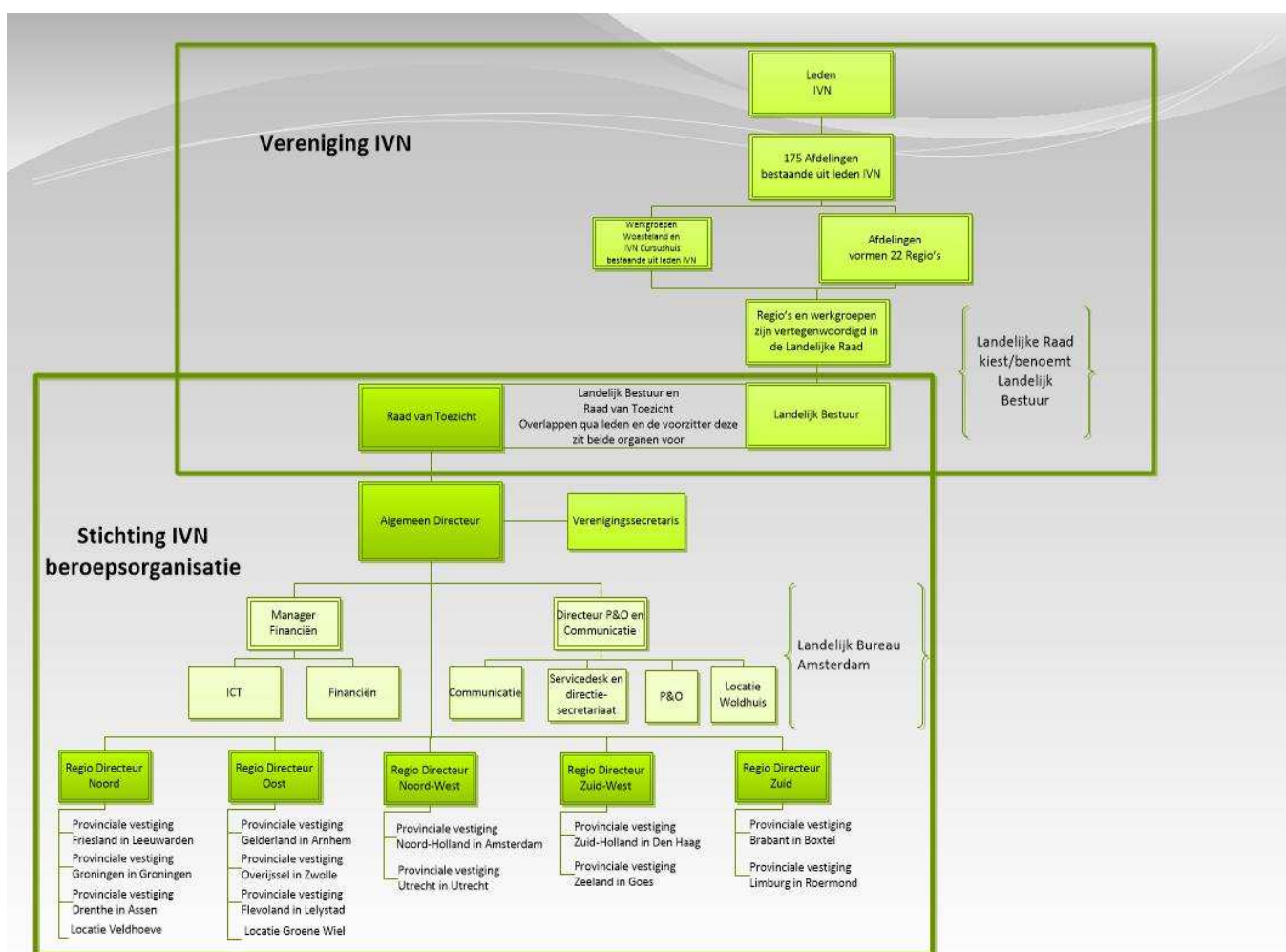
2. Organisatie & Bestuur

2.1 Stichting IVN

De geschiedenis van IVN gaat terug tot 1939. Het huidige IVN is ontstaan in 1960. In 2000 is besloten om een splitsing te maken tussen de vrijwilligers- en de beroepsorganisatie. Hiervoor is Stichting IVN opgericht met als doel om de vereniging en haar vrijwilligers te ondersteunen en projecten binnen de doelstelling van de vereniging te realiseren. De organisatie IVN bestaat vandaag de dag dan ook uit vereniging IVN en stichting IVN.

Stichting IVN

In Stichting IVN zijn de beroepskrachten werkzaam. Deze medewerkers zijn verdeeld over vijf regio's, en werken vanuit twaalf provinciale vestigingen, drie Veldwerk-locaties en een landelijk kantoor in Amsterdam. Zij ondersteunen de vrijwilligers en voeren projecten uit zoveel mogelijk in samenwerking met de vrijwilligers. De Raad van Bestuur van Stichting IVN wordt gevormd door Jelle de Jong in de functie van algemeen directeur. Het toezicht op de gang van zaken binnen IVN wordt gehouden door de Raad van Toezicht. Het organogram van stichting IVN is als volgt:

Vereniging IVN

De vereniging IVN kent ultimo 2018 ruim 25.000 leden en donateurs, waarvan een groot aantal ook actief betrokken is als vrijwilliger. De leden zijn georganiseerd in 170 lokale afdelingen verspreid over heel Nederland. Onze vrijwilligers organiseren lokaal cursussen, natuurexcursies, wandelingen, jeugdactiviteiten en zijn vaak actief in natuurbeheer. Door die educatieve activiteiten van onze lokale afdelingen maken grote aantallen mensen via IVN kennis met de natuur.

De vereniging kent een Landelijke Raad en een Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur van de Vereniging bestond ultimo 2018 uit 6 leden. De voorzitter van het bestuur is Kees de Ruiter. De overige leden waren Rolf Boersma, Bart Franken, Miranda van Engelshoven, Nynke Runia en Janneken Sprangers. Gedurende 2018 is Henk Mirck afgetreden als bestuurslid.

De meeste leden komen voort uit de vereniging, maar er zijn ook enkele zetels gereserveerd voor deskundigen op persoonlijke titel. De voorzitter van het Landelijk Bestuur is ook de voorzitter van de Raad van Toezicht van Stichting IVN. De bestuursleden worden benoemd door de Landelijke Raad.

De Landelijke Raad is 'het verenigingsparlement' van IVN. De Landelijke Raad bestaat uit 20 leden, die elk een regio vertegenwoordigen. De 20 regio's zijn samengesteld uit gemiddeld 8 tot 12 afdelingen. Tevens zijn enkele landelijke werkgroepen in de Raad vertegenwoordigd. De Landelijke Raad kwam in 2018 viermaal bijeen, ze stelt de begroting, het jaarplan en de jaarrekening vast. De voorzitter van het Landelijk Bestuur zit de vergaderingen van de Landelijke Raad voor.

Innovatie en Duurzaamheid BV te Utrecht

Stichting IVN heeft een belang van 80% in Innovatie en Duurzaamheid BV, handelend onder de naam SME Advies. Het is een maatschappelijk betrokken adviesbureau met ruim 40 jaar ervaring. Het doel is om mensen te bewegen om vanuit positieve energie duurzame keuzes te maken. En dat binnen verschillende werkvelden: beleid & proces, bewoners & gedrag en onderwijs.

De heer Hak van Nispen tot Pannerden is algemeen directeur, en de Raad van Commissarissen bestaat ultimo 2018 uit Chris Hofkamp, Jelle de Jong en Jort Bakker.

2.2 Medewerkers

Het percentage ziekteverzuim lag met ca. 2,2% ruim onder de 3,4% van 2017, een positieve ontwikkeling, waarbij de aandacht die uitgegaan is naar de werkdruk en medewerkers die wat langer uit de roulatie waren zeker heeft bijgedragen.

IVN heeft persoonlijke groei en ontwikkeling van medewerkers een vaste plek gegeven in het beleid van de organisatie, in 2018 zijn de persoonlijke groeitrajecten verder doorgevoerd. De trajecten die medewerkers volgen zijn uiteenlopend en van persoonlijke tot professionele ontwikkeling. Om de groeikaders vast te houden en medewerkers te blijven stimuleren is het onderwerp "Groeï & Ontwikkeling" vast opgenomen in de jaargesprekkencyclus. Per medewerker is jaarlijks een vast budget beschikbaar. Er is een stijgende lijn te zien in medewerkers die dit budget ook inzetten.

Salarisontwikkeling

IVN volgt de bepalingen van de CAO Sociaal Werk (Voorheen Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening), deze loopt tot en met 30 juni 2019. Per 1 juli 2018 zijn de salarissen conform de CAO verhoogd met 2%.

Samenstelling personeel

In 2018 zijn er bij Stichting IVN 25 (in 2017: 30) nieuwe medewerkers bijgekomen, en hebben 24 (in 2017: 12) medewerkers de organisatie verlaten. IVN is dus in personele bezetting stabiel gebleven en heeft op 31 december 2018 in totaal 138 medewerkers in dienst (eind 2017: 137), in FTE's waren dit 109 medewerkers (eind 2017: 105), samen met SME Advies is dit 120 medewerkers (eind 2017: 115). Het gemiddeld aantal dienstjaren is redelijk stabiel gebleven op 6,9 jaar eind 2018 (6,6 jaar per eind 2017).

Opvallend binnen IVN is dat er relatief veel vrouwelijke medewerkers zijn: ca. 65% van onze medewerkers is vrouw, ca. 35% is man. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 40 jaar.

Ondernemingsraad

Stichting IVN kent een ondernemingsraad welke ultimo 2018 bestond uit de volgende personen: Marieke Ankone, Jörgen de Bruin, Rick van Kleef, Stephen Labib, Jeffrey Raymakers, Brenda de Schipper en Thijs Schoenmaker.

2.3 Directie

Sinds 2009 is Jelle de Jong algemeen directeur van Stichting IVN. De taken en de bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in de statuten en het directiestatuut. Het managementteam bestond per 31 december 2018 uit de volgende personen:

Jelle de Jong	Algemeen Directeur en P&O
Wander van der Kolk	Directeur Communicatie, Marketing & Programma's
Ron Schaasberg	Manager Financiën & ICT
Mark Tuit	Regiodirecteur Friesland, Groningen en Drenthe
Joline de Weerd	Regiodirecteur Overijssel, Gelderland en Flevoland
Petra Schut	Regiodirecteur Noord-Holland en Utrecht
Daphne Teeling	Regiodirecteur Zuid-Holland en Zeeland
Renske Visscher	Regiodirecteur Noord-Brabant en Limburg

Nevenfuncties de heer De Jong

De heer de Jong heeft geen nevenfuncties.

Beloning

Sinds 2005 heeft Goede Doelen Nederland een beloningsregeling voor directeuren. Deze regeling is gebaseerd op de - door de commissie Wijffels opgestelde - Code Goed Bestuur voor goede doelen. Goede Doelen Nederland heeft dit opgenomen in de adviesregeling "Beloning directeuren Goede Doelen" welke criteria geeft om de zwaarte van de directiefunctie te wegen en komt zo tot normen voor maximale inkomens. De Raad van Toezicht heeft met deze criteria de directiefunctie gewogen op 470 punten. Daarbij hoort voor 2018 een maximale beloning van € 129.559 (inclusief vakantiegeld maar exclusief sociale lasten). De directeur wordt bij stichting IVN beloond volgens de CAO Welzijn en blijft daarmee onder het maximum.

Functioneren

In het kader van de rol van de Raad van Toezicht als werkgever heeft de voorzitter van de Raad samen met een lid van de Raad van Toezicht een functioneringsgesprek gevoerd met de algemeen directeur.

2.4 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken in de organisatie. De Raad van Toezicht staat de Raad van Bestuur met advies terzijde. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten.

Samenstelling

Gedurende 2018 werd de Raad van Toezicht gevormd door 8 personen, de samenstelling was 5 dames en 3 heren. Conform de statuten zijn 3 leden van de Raad van Toezicht lid van het bestuur van de vereniging IVN, dit betreffen Kees de Ruiter, Nynke Runia en Janneken Sprangers. Kees De Ruiter is tevens voorzitter van het landelijk bestuur van de vereniging IVN. In 2018 is Jan Hermans afgestreden uit de Raad van toezicht, deze vacature is nog niet ingevuld.

Functies en nevenfuncties Raad van Toezicht

Ultimo 2018 bestaat de Raad van toezicht van de Stichting IVN uit de volgende personen:

Naam: Riyan van den Born
Rol: Lid
Aftredend per: Januari 2019
Herbenoembaar: Ja
Functie: Assistent-professor Radboud University
Nevenfuncties: Geen

Naam: Louisa van den Broek
Rol: Lid
Aftredend per: Mei 2020
Herbenoembaar: Nee
Functie: Company secretary Royal DSM
Nevenfuncties: Geen

Naam: Bram van Dijk
Rol: Lid
Aftredend per: Januari 2019
Herbenoembaar: Ja
Nevenfuncties: Geen

Naam: José Hendriksen
Rol: Lid
Aftredend per: 16 december 2021
Herbenoembaar: Nee
Functie: Directeur Stimulansz
Nevenfuncties: Bestuurslid FEE International
Lid RvC Sité Woondiensten

Naam:	Han Mouton
Rol:	Lid en voorzitter auditcommissie
Aftredend per:	Mei 2020
Herbenoembaar:	Nee
Functie:	Financieel directeur Johan Cruijff ArenA
Nevenfuncties:	Geen
Naam:	Kees de Ruiter
Rol:	Voorzitter
Aftredend per:	Juli 2020
Herbenoembaar:	Nee
Nevenfuncties:	Voorzitter Vereniging IVN Voorzitter Spiegelgroep Waalweelde Voorzitter platform Wolven in Nederland Bestuurslid van Vrienden van het Openluchtmuseum
Naam:	Nynke Runia
Rol:	Lid
Aftredend per:	Juni 2020
Herbenoembaar:	Ja
Functie:	Zelfstandig organisatieadviseur en interimmanager
Nevenfuncties:	Secretaris Stichting Petje Af Lid Raad van Toezicht en AC Stichting VSO Nederland
Naam:	Janneken Sprangers
Rol:	Lid
Aftredend per:	December 2021
Herbenoembaar:	Ja
Nevenfuncties:	Geen

In 2018 is Jan Hermans afgetreden als lid van de Raad van Toezicht.

Benoeming

Nieuwe leden worden benoemd door de Raad van Toezicht. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar. Leden van de Raad van Toezicht kunnen eenmaal worden herbenoemd.

Beloning

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Functioneren

Er vindt jaarlijks een zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaats over de taakinvulling op de drie punten waarop de Raad van Toezicht een rol heeft namelijk het controleren van, de werkgeversrol en het klankbord voor de Raad van Bestuur. In 2019 heeft de Raad van Toezicht een uitgebreide evaluatie uitgevoerd omtrent haar eigen functioneren onder externe begeleiding. De aandachtspunten die daaruit naar voren zijn gekomen worden in 2019 opgepakt.

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht in 2018 viermaal bijeengekomen. De vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de Algemeen directeur, de directeur Communicatie, Marketing & Programma's en de manager Financiën & ICT. Belangrijke onderwerpen in 2018 waren de governance, het jaarplan voor 2019, de samenwerking tussen de beroeps- en de vrijwilligersorganisatie en de financiële gang van zaken.

De Raad van Toezicht heeft een aantal domeinen bepaald en tijdens de vergaderingen besproken te weten:

- Verbinding tussen Vereniging en Stichting;
- Financiën;
- Maatschappelijke impact;
- Strategie.

Verder is er voortdurende aandacht in de vergaderingen voor management en organisatie. Naast deze vergaderingen heeft evenals vorig jaar de bijeenkomst “24 uur in de natuur” plaatsgevonden met het Management Team, en het landelijk bestuur van de Vereniging IVN.

De auditcommissie heeft in 2018 tweemaal vergaderd met de Algemeen directeur en de manager Financiën & ICT waarvan eenmaal in aanwezigheid van de onafhankelijke accountant. In de voorjaarsvergadering is de jaarrekening 2017 besproken alsmede het accountantsverslag. De aanbevelingen in het accountantsverslag zijn grotendeels opgevolgd. In de najaarsvergadering is er aandacht besteed aan de prognose 2018 en de begroting 2019.

2.5 Verantwoordingsverklaring

Een van de eisen die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt aan organisaties die het CBF-keur voor kansspelbegunstigden voeren, is dat de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht een gezamenlijke verantwoordingsverklaring opnemen in het jaarverslag. In de verantwoordingsverklaring onderschrijven beide raden dat:

- De functie toezicht houden duidelijk is gescheiden van de functie besturen dan wel uitvoeren;
- De organisatie haar middelen optimaal besteedt zodat effectief en efficiënt gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling;
- De organisatie streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Stichting IVN onderschrijft deze principes en in deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier IVN invulling geeft aan deze principes.

Besturen en toezicht houden

Bij stichting IVN is de vaststelling en uitvoering van het beleid gescheiden van het toezicht op de organisatie. Deze scheiding is geregeld door een statutenwijziging op 24 juni 2008 waarbij de taken en bevoegdheden van de Raad van Bestuur (Uitvoering) en de Raad van Toezicht (Toezichthouder) zijn vastgelegd.

De Raad van Bestuur wordt gevormd door de statutair (algemeen) directeur. Hij heeft tot taak het besturen van de Stichting in de meest ruime zin, dit met inachtneming van de bevoegdheden van de Raad van Bestuur die statutair zijn bepaald. Deze bepalingen waarborgen het onderscheid tussen besturen en toezicht houden.

De algemeen directeur geeft leiding aan een managementteam van 7 personen bestaande uit vijf regiodirecteuren, de manager Financiën & ICT en de directeur P&O & Communicatie. In dit team is alle benodigde expertise aanwezig om de organisatie te besturen. Het functioneren van de algemeen directeur wordt jaarlijks geëvalueerd door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht vergadert minimaal viermaal per jaar gezamenlijk met de algemeen directeur en minimaal een ander lid van het managementteam ter bespreking van het gevoerde en in de toekomst te voeren beleid. De Raad van Toezicht verleent jaarlijks de goedkeuring aan het inhoudelijk jaarverslag en het financieel jaarverslag met bijbehorende accountantsverklaring. Het jaarplan en de begroting worden vastgesteld in de Raad van Toezicht. Hierdoor is de Raad van Toezicht adequaat in staat haar toezichthoudende functie te vervullen.

De Raad van Toezicht beoordeelt jaarlijks tijdens de zelfevaluatie of de juiste expertises in de Raad van Toezicht vertegenwoordigd zijn. De adviserende rol van de RvT komt tot uitdrukking in de mogelijkheid, gevraagd of ongevraagd het bestuur te adviseren op belangrijke beleidsuitgangspunten.

De jaarrekening van Stichting IVN wordt jaarlijks gecontroleerd door het CBF en een onafhankelijke registeraccountant.

Optimaliseren effectiviteit en efficiency

Als onderdeel van het opmaken van de jaarrekening wordt er ieder jaar een begroting die wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht. In combinatie met het jaarplan houdt de Raad van Toezicht hiermee toezicht op de ontwikkeling van de statutair vastgestelde doelstellingen van stichting IVN. In het meerjarenbeleidsplan staan richtinggevende doelstellingen geformuleerd.

De effectiviteit van de uitgevoerde opdrachten wordt beoordeeld door de opdrachtgevers. Het intern monitoren en evalueren van de uitvoering van processen en activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van een maandelijkse managementrapportage en het jaarverslag.

Het managementteam volgt en evalueert het functioneren van medewerkers met behulp van de een jaarlijkse beoordelingscyclus. De administratieve organisatie en interne beheersing worden jaarlijks in het kader van de accountantscontrole geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.

Optimaliseren omgang met belanghebbenden

Stichting IVN streeft naar een open dialoog met stakeholders zoals vrijwilligers, medewerkers, particulieren, bedrijven, overheden, natuur- en milieuorganisaties en andere betrokkenen.

De inhoud en kwaliteit van de verstrekte informatie wordt door de leidinggevenden gewaarborgd. Voor het stroomlijnen en optimaliseren van de externe communicatie zijn de taken op het gebied van communicatie en websitebeheer ondergebracht bij een centrale afdeling Communicatie. Belangrijke informatiestukken worden in het managementteam besproken en vastgesteld.

De specifieke doelgroepen worden geïnformeerd met diverse communicatiemiddelen zoals het IVN-magazine Mens en Natuur, het jaarverslag, de website, persberichten en door deelname aan diverse overlegorganen en samenwerkingsverbanden. Het beleid is erop gericht om relaties met belanghebbenden te optimaliseren door hun gericht te informeren, bijvoorbeeld over natuur- en milieubelangen en de activiteiten van stichting en vereniging IVN en de besteding van de ontvangen gelden.

Door de vrijwilligersafdelingen vinden verschillende uitingen plaats gericht op de relevante doelgroep zoals publicaties, overleggen met overheden, deelname aan netwerken en overlegorganen. Hiermee worden honderdduizenden mensen per jaar bereikt. Vrijwilligers worden betrokken via bijvoorbeeld het kwartaalblad Mens en Natuur, de website, folders en brochures. Daarnaast kunnen vrijwilligers zich voor allerlei vragen wenden tot de Servicedesk welke op één telefoonnummer en één e-mailadres bereikbaar zijn. Tijdens de IVN-Ledendag bestaat de mogelijkheid tot uitwisseling van gegevens en ervaringen van belanghebbenden.

3. Financieel beleid

3.1 Algemeen

Continuïteitsreserve

De richtlijn Reserves Goede Doelen van Goede Doelen Nederland stelt dat de continuïteitsreserve niet meer mag bedragen dan anderhalf keer de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Stichting IVN hanteert de verhouding tussen de reserve en de jaarlijkse personeelskosten als uitgangspunt voor de bepaling van de norm. De Raad van Toezicht van stichting IVN heeft in 2012 de norm voor de continuïteitsreserve bepaald op 33%. Deze norm is vastgesteld op basis van een risico-inschatting en benchmarkgegevens met als doel om gedurende 4 maanden de salarissen door te kunnen betalen in een situatie van volledige insolventie. Deze norm is passend binnen de richtlijn van Goede Doelen Nederland.

Managementinformatie

Stichting IVN stelt jaarlijks een jaarplan en een jaarbegroting op. Zowel het jaarplan als de jaarbegroting worden door de Raad van Toezicht beoordeeld en vastgesteld.

Gedurende het jaar worden de inkomsten en de bestedingen aan de doelstellingen bewaakt door middel van managementinformatie. De maandelijkse financiële rapportage geeft inzicht in de ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van het budget. De rapportage wordt in ieder geval iedere vergadering van de Raad van Toezicht besproken en indien nodig frequenter.

Onafhankelijke accountant

Gedurende het jaar toetst een onafhankelijke accountant de administratieve organisatie in het kader van de jaarrekeningcontrole. Zowel de wijze waarop deze is opgezet als de werking ervan. Verder vindt er tussentijds een interimcontrole plaats. Aan het einde van het jaar wordt de jaarrekening door de onafhankelijke accountant gecontroleerd.

Audit commissie

Stichting IVN heeft een auditcommissie conform de richtlijnen en eisen van het CBF. Deze auditcommissie bestaat uit 2 leden van de Raad van Toezicht. Deze commissie is verantwoordelijk voor het toezicht op de inrichting en de werking van de administratieve organisatie, de naleving van de relevante wet- en regelgeving, de financiële informatieverschaffing en het financiële beleid. De commissie vergadert jaarlijks minimaal 2 keer en voert jaarlijks een gesprek met de onafhankelijke accountant.

Risico's en onzekerheden

Algemeen

Het integraal risicomanagement heeft dit jaar zowel besproken binnen de Raad van Toezicht als bij het MT. Besloten is om dit in samenwerking nader uit te werken, in 2019 zal dit nadere invulling krijgen.

Inkomsten

Historisch gezien komen de inkomsten voor de activiteiten van IVN vooral uit subsidies. Dat is een onzekerheid ten aanzien van de toekomstige inkomsten en derhalve een risico voor de continuïteit omdat de kosten voor een groot deel vast zijn. Dit risico wordt onderkend en afgedekt door spreiding van de inkomsten en door de subsidies aan te wenden om product-marktcombinaties te ontwikkelen die ook zonder subsidie kunnen bestaan.

Kosten

De vaste lasten bestaan voor bijna 90% uit personele kosten. Het risico is dat bij teruglopende inkomsten de vaste lasten niet in dezelfde mate dalen. Er wordt een behoudend personeelsbeleid gevoerd door bij aanname van medewerkers voor onbepaalde tijd zeer kritisch te oordelen.

Marktrisico

Een ander risico is dat de concurrentie in de markt toeneemt, waardoor acquisitie een steeds grotere rol speelt bij het verkrijgen van opdrachten. Dit geeft druk op de productiviteit van medewerkers en daarmee ook op de uurtarieven. Door invoering van nieuwe bedrijfssoftware in het achterliggende jaar worden alle, dus ook deze, activiteiten beter geregistreerd waardoor medewerkers effectiever ingezet worden. Het integraal risicomanagement zal volgend jaar in samenspraak met de Raad van Toezicht verder uitgewerkt worden.

Betalingsverkeer

Een risico in algemene zin betreft het risico dat er ongeautoriseerde betalingen worden uitgevoerd, waardoor betalingen worden gedaan aan partijen die daar geen recht op hebben. Dit risico is onderkend en hiervoor is een autorisatieprocedure en een betaalprocedure van toepassing die door middel van functiescheidingen controlerende mechanismes heeft.

Implementatie nieuw ERP-systeem

Met een voorbereiding die begonnen is in 2017 is bij de start van 2018 een nieuw ERP-systeem, AFAS Software, geïmplementeerd. Daarmee heeft de interne organisatie van IVN een grote slag gemaakt waar het betreft de efficiëntie van de primaire processen en de tijdigheid van de informatievoorziening. Het proces is mede dankzij een goede voorbereiding en een breed draagvlak volgens plan verlopen.

3.2 Bestuurlijke en financiële richtlijnen

ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling)

Zowel Stichting IVN als Vereniging IVN beschikken over de ANBI-status. De doelstellingen en feitelijke werkzaamheden zijn voor meer dan 90% gericht op het algemeen belang. Door deze status kunnen erfenissen en schenkingen belastingvrij ontvangen worden. Hierdoor komen deze volledig ten goede aan de doelstelling van IVN. Donateurs kunnen hierdoor ook hun giften, onder bepaalde voorwaarden, als gift opnemen op hun aangifte inkomstenbelasting.

Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Het Centraal Bureau Fondsenwerving is een toezichthoudende organisatie voor alle goede doelen in Nederland. Het CBF ziet toe op het bestuur en het beleid van goede doelen. Om in aanmerking te komen voor het keurmerk wordt de manier waarop gelden verkregen worden beoordeeld, de manier waarop de gelden worden uitgegeven en tenslotte de wijze waarop verslaglegging wordt uitgebracht. Het IVN voldoet aan de gestelde eisen als grote goede doelen organisatie en voert het CBF-keur voor kansspel begunstigden.

Beleggingsbeleid

Door SME Advies worden overtollige middelen belegd. Deze beleggingen vinden plaats binnen de kaders van een laag risicoprofiel. In 2018 zijn de beleggingen binnen dit profiel gebleven. Het rendement op de beleggingen heeft in 2018 ca. € 4.000 (positief) bedragen.

3.3 Samenvatting financiële resultaten

Stichting IVN heeft in 2018 een positief exploitatiesaldo behaald. De geconsolideerde baten bedroegen in 2018 € 13,9 miljoen waarvan € 11,8 miljoen is besteed aan de doelstelling van IVN. Samengevat zijn de baten en lasten als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2018 <i>realisatie</i>	2018 <i>begroting</i>	2017 <i>realisatie</i>
Totale baten	13.825	11.434	11.644
Besteed aan doelstelling	11.814	10.590	11.087
Beheer & Administratie	696	623	630
Werving van baten	115	103	129
Financiële lasten	11	8	7
Aandeel derden in resultaat	2	2	9
Toevoeging aan continuïteitsreserve	1.187	198	-126

Tabel 1: geconsolideerde staat van baten en lasten, excl. materiële projectlasten

Baten

De totale baten zijn in 2018 gestegen ten opzichte van 2017. Dit wordt vooral veroorzaakt door de eenmalige bate uit hoofde van de verkoop van de beide Veldwerk-locaties. Maar ook de besteding van additionele inkomsten van de Nationale Postcode Loterij hebben bijgedragen aan de stijging van de baten. De subsidies vanuit de provincies zijn licht gedaald ten opzichte van 2017, hetgeen al voorzien was in de begroting.

Bedragen x € 1.000	2018 <i>realisatie</i>	2018 <i>begroting</i>	2017 <i>realisatie</i>
Baten van particulieren	302	248	217
Baten van bedrijven	300	247	340
Baten van fondsen	400	329	253
Baten van andere not-for-profit organisaties	1.669	1.373	1.204
Baten van loterijorganisaties	2.180	1.793	1.409
Baten van subsidies van overheden	6.802	5.597	5.219
Baten als tegenprestatie	1.700	1.399	2.090
Overige baten	817	730	268
Mutatie onderhanden werk	-345	-282	644
Totale baten	13.825	11.434	11.644

Tabel 2: overzicht geconsolideerde baten, incl. materiële projectlasten.

Besteed aan doelstellingen

De verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstellingen en de totale lasten is in 2018 op geconsolideerd niveau uitgekomen op 98% (ten opzichte van 90% in 2017). De bestedingen van SME Advies zijn niet naar de verschillende doelstellingen verdeeld maar separaat als doelstelling opgenomen. Het bestedingspercentage van de lasten aan de doelstelling ten opzichte van de totale lasten bedraagt 96%, ten opzichte van 95% in 2017.

Bedragen x € 1.000	2018 <i>realisatie</i>	2018 <i>Begroting</i>	2017 <i>realisatie</i>
Natuur en Gezondheid	860	771	1.116
Natuur in de Buurt	1.093	980	811
Kind en Natuur	2.015	1.806	2.134
Natuur en Recreatie	2.864	2.568	3.068
Natuur en Jongeren	375	336	503
Vrijwilligers en Educatie	2.311	2.072	1.086
Overige activiteiten	1.377	1.233	1.707
Activiteiten SME Advies	919	824	662
Totale baten besteed aan doelstelling	11.814	10.590	11.087

Tabel 3: overzicht besteding aan doelstellingen, incl. materiële projectlasten

Werving baten

Zowel de Stichting als de Vereniging zijn actief op het gebied van werving van baten onder bedrijven en particulieren. In 2018 is ervoor gekozen de aandacht naar vermogensfondsen en bedrijven op directieniveau te beleggen, in 2017 was dit belegd bij een specifiek daarvoor aangetrokken medewerker. Met een nieuw CRM-systeem wordt er online en via email actief en gericht gecommuniceerd met de leden en mogelijk geïnteresseerden in onze activiteiten. De verhouding tussen lasten en baten voor eigen fondsenwerving is hierdoor in 2018 gedaald naar 12% (in 2017 was dit 16%). Daarmee is de verhouding weer op een voor IVN verantwoord niveau gebracht.

Beheer & Administratie

De kosten van beheer en administratie betreffen de kosten voor de Directie, de afdelingen Financiën, ICT en Personeelszaken. Kosten die direct aan projecten kunnen worden toegerekend zijn daarop in mindering gebracht. Deze lasten worden berekend door per medewerker een inschatting te maken van de tijd die aan deze taken wordt besteed. In 2018 bedroegen deze lasten € 696.000 en zijn daarmee ten opzichte van 2017 gedaald van 5,4% naar 5,0%. De door de Raad van Toezicht gestelde norm (van 6%) wordt daarmee behaald.

Resultaat

Het boekjaar 2018 is met een positief geconsolideerd resultaat van € 1.187.000 afgesloten, waarvan € 780.000 uit hoofde van de verkoop van vastgoed, ten opzichte van € 218.000 negatief in 2017. Het daarin begrepen resultaat van de Vereniging is € 40.000 positief ten opzichte van € 13.000 negatief in 2017.

3.4 Toekomst, begroting 2019 Stichting IVN

Het bestuur heeft vertrouwen in de toekomst van IVN. De organisatie zal naar verwachting in een gestaag tempo doorgroeien, het aantal medewerkers en opdrachtgevers zal toenemen. De begroting van de Stichting IVN voor 2019 is in de vergadering van december 2018 door de Raad van Toezicht vastgesteld. De begroting is gebaseerd op reeds toegezegde baten voor 2019 aangevuld met ramingen van de verwachte baten. Aan de andere kant is een begroting gemaakt van de personele kosten, op basis van de personele bezettingen de salarisontwikkelingen in 2019, en de overige exploitatiekosten.

De materiële kosten hebben in 2018 € 2.587.000 bedragen, deze worden niet meegenomen in de begroting en zijn derhalve in onderstaand overzicht geëlimineerd. Op basis van deze begroting wordt een resultaat van ca. € 295.000 verwacht in 2019, ten opzichte van € 175.000 (genormaliseerd voor eenmalige baten) in 2018. Daarmee is IVN in een stabiele positie terechtgekomen waaraan het gevoerde beleid in de achterliggende jaren debet is.

Bedragen x € 1.000	2019 <i>begroting</i>	2018 <i>realisatie</i>	2018 <i>begroting</i>
Totale baten	9.493	9.155	9.184
Besteed aan doelstelling	8.498	8.141	8.280
Beheer & Administratie	600	717	600
Werving van baten	100	124	50
Financiële baten en lasten	-	-2	7
Toevoeging aan continuïteitsreserve	295	175	247

Tabel 5: begroting 2019, Stichting IVN enkelvoudig

De verwachte continuïteitsreserve zal hiermee ultimo 2019 uitkomen op € 2,3 mln., in percentage van de loonkosten 33%, en de verwachte personele bezetting ultimo 2019 in FTE's is 110.

4. Jaarrekening

4.1 Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

Bedragen in euro's	ref	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Materiële vaste activa	<i>a</i>	637.150	865.769
Voorraden	<i>b</i>	148.722	139.524
Vorderingen en overlopende activa			
Nog te ontvangen projectsubsidies	<i>c</i>	445.627	293.703
Subsidies overheden	<i>d</i>	834.980	902.802
Debiteuren en overige subsidies	<i>e</i>	1.515.635	1.003.476
Belastingen	<i>f</i>	-	18.147
Overige vorderingen		50.924	156.643
		2.847.166	2.374.771
Effecten	<i>g</i>	109.346	105.535
Liquide middelen		4.100.650	1.674.007
Totaal		7.843.034	5.159.606
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	<i>h</i>	2.035.258	887.855
Reserves Vereniging IVN	<i>i</i>	258.657	218.822
		2.293.915	1.106.677
Aandeel derden			
SME Advies	<i>j</i>	17.351	23.412
Voorzieningen			
Onderhoud gebouwen	<i>k</i>	40.250	84.877
Langlopende schulden			
Kredietinstellingen	<i>l</i>	-	250.200
Kortlopende schulden			
Crediteuren		757.567	380.383
Belastingen en pensioenen	<i>m</i>	514.776	412.837
Vooruitontvangen subsidies		3.827.942	2.469.985
Overige schulden en overlopende passiva	<i>n</i>	391.233	431.235
		5.491.518	3.694.440
Totaal		7.843.034	5.159.606

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

Bedragen in euro's	ref	2018 realisatie	2018 begroting	2017 realisatie
Baten				
Baten van particulieren	<i>a</i>	301.956	249.749	217.010
Baten van bedrijven	<i>b</i>	299.927	248.071	242.538
Baten van fondsen	<i>c</i>	399.604	330.514	350.862
Baten van andere not-for-profit organisaties	<i>d</i>	1.668.579	1.380.090	1.203.537
Baten van loterijorganisaties	<i>e</i>	2.180.012	1.803.098	1.408.692
Baten van subsidies van overheden	<i>f</i>	6.801.841	5.625.835	5.219.391
Som van de geworven baten		11.651.919	9.637.357	8.642.030
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	<i>g</i>	1.700.179	1.406.226	2.089.553
Overige baten	<i>h</i>	816.753	675.540	268.205
Mutatie onderhanden werk personeel		(344.347)	(284.811)	644.381
Totaal baten		13.824.504	11.434.312	11.644.169
Lasten	<i>i</i>			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Natuur en Gezondheid		860.280	771.192	1.116.532
Natuur in de Buurt		1.093.390	980.162	810.939
Kind en Natuur		2.014.430	1.805.822	2.134.071
Natuur en Recreatie		2.864.243	2.567.631	3.067.699
Natuur en Jongeren		375.266	336.405	502.580
Vrijwilligers en Educatie		2.310.912	2.071.601	1.086.455
Overige activiteiten		1.376.393	1.233.858	1.706.707
Activiteiten SME Advies		918.892	823.735	662.350
Totaal besteed aan doelstellingen		11.813.806	10.590.407	11.087.333
Beheer en administratie		695.500	623.476	630.462
Werving baten		114.779	102.893	129.366
Aandeel derden in resultaat		1.950	1.748	8.850
Totaal lasten		12.626.035	11.318.524	11.856.011
Saldo baten en lasten voor financiële baten en lasten		1.198.469	115.788	(211.842)
Financiële baten		5.165	10.000	11.470
Financiële lasten		(16.396)	(18.000)	(18.058)
Saldo financiële baten en lasten		(11.231)	(8.000)	(6.588)
Saldo baten en lasten		1.187.238	107.788	(218.430)
<i>Voorstel bestemming saldo baten en lasten:</i>				
Onttrekking resp. toevoeging reserve vereniging IVN		39.835	-	(12.691)
Onttrekking resp. toevoeging continuïteitsreserve		1.147.403	107.788	(205.739)
Saldo baten en lasten		1.187.238	107.788	(218.430)
Bestedingspercentage baten		85,5%	92,6%	95,2%
Percentage eigen fondsenwerving		11,5%	12,4%	16,0%
Percentage beheer & administratie		5,0%	5,5%	5,4%

Kasstroomoverzicht 2018

Bedragen in euro's	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	1.187.238	(218.430)
Afschrijvingen	142.103	118.053
Toename voorzieningen	(44.627)	(27.895)
	1.284.714	(128.272)
Af- resp. toename aandeel derden	(6.061)	8.717
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	1.278.653	(119.555)
Toename voorraden	(9.198)	(17.733)
Toename vorderingen en overlopende activa	(472.395)	113.991
Toename effecten	(3.811)	(105.535)
Toename kortlopende schulden	1.797.078	(424.700)
<i>Verandering in werkkapitaal</i>	1.311.674	(433.977)
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.590.327	(553.532)
Investeringen in materiële vast activa	86.516	(246.569)
Bruto kasstroom uit investeringsactiviteiten	86.516	(246.569)
Aflossing langlopende schulden	(250.200)	(100.992)
Bruto kasstroom uit financieringsactiviteiten	(250.200)	(100.992)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	2.426.643	(901.093)
Liquide middelen per 1 januari	1.674.007	2.575.100
Liquide middelen per 31 december	4.100.650	1.674.007
Toename (+) / afname (-) geldmiddelen	2.426.643	(901.093)

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Stichting IVN, Vereniging IVN en SME Advies bestonden uit het uitvoeren van projecten rondom NME en duurzaamheid. Het betreffen zowel educatieve projecten, bewustwordingscampagnes als uitvoerende educatieve taken.

De doelstelling van SME Advies is om op innovatieve wijze bij te dragen aan de ontwikkeling van een duurzame samenleving met name vanuit sociaal-ecologisch perspectief. De doelstelling van IVN is om ertoe bij te dragen dat de bevolking zich bewust wordt van de relaties tussen de mens, zijn cultuur en de levende

Vestigingsadres

Stichting IVN is gevestigd te Amsterdam en bij de Kamer van Koophandel geregistreerd onder nummer 34147938. In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting IVN zijn de cijfers van Vereniging IVN te Amsterdam, Innovatie en Duurzaamheid B.V. (handelsnaam SME Advies) te Utrecht, Stichting Veldwerk Nederland te Orvelte en Woldhuis Exploitatie B.V. te Amsterdam volgens de integrale consolidatietechniek

Governance

De directeur van SME Advies is de heer Hak van Nispen tot Pannerden. SME Advies kent een raad van commissarissen die is samengesteld uit mevrouw Chris Hofkamp, de heer Jelle de Jong en de heer Ab

De vereniging kent een Landelijke Raad en een Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur van de Vereniging bestond ultimo 2018 uit 6 leden: Kees de Ruiter (voorzitter), Rolf Boersma, Bart Franken, Miranda van Engelshoven, Nynke Runia en Janneken Sprangers.

De stichting en de vereniging zijn met elkaar verbonden doordat de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van het bestuur van de vereniging dezelfde persoon zijn. Daarnaast hebben twee leden van het bestuur van de vereniging tevens zitting in de Raad van Toezicht van de stichting. De stichting heeft daarnaast het eigendom van 80% van de aandelen van SME Advies. Op basis van deze relaties dienen de cijfers van stichting IVN, Vereniging IVN en SME Advies geconsolideerd te worden. Afdelingen van Vereniging IVN zijn volledig autonoom. De enige mogelijkheid van Vereniging IVN om invloed uit te oefenen om het beleid is door middel van beëindiging van het lidmaatschap van een lid en door statutenwijzigingen tegen te houden. De afdelingen van Vereniging IVN worden dan ook niet meegeconsolideerd.

Overig

De Stichting IVN is houder van het CBF-keur, in zijn hoedanigheid als kansspelbegunstigde. De jaarrekening van stichting IVN over 2018 is derhalve opgesteld volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2018 en de realisatie 2017.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur van Stichting IVN zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

b Grondslagen van waardering

Algemeen

Voorzover onderstaand niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op verkrijgingsprijs of nominale waarde.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepaling van RJ 650 en de stellige uitspraken van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende entiteiten begrepen:

Stichting IVN (groepshoofd), te Amsterdam	KvK nr. 34147938
IVN, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid, te	KvK nr. 40531540
Stichting Veldwerk Nederland, te Apeldoorn	KvK nr. 41024713
Innovatie en Duurzaamheid B.V., te Utrecht, 80% belang	KvK nr. 30203878
Woldhuis Exploitatie B.V., te Apeldoorn	KvK nr. 68647484

De Stichting Veldwerk Nederland is ultimo 2018 opgeheven, derhalve zijn in de jaarrekening 2018 alleen de baten en lasten van deze stichting begrepen.

De regionale afdelingen in het land zijn volledig autonoom en zijn derhalve niet opgenomen in deze

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt jaarlijks beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor duurzame waardeverminderingen.

Financiële activa

Deelnemingen zijn op de netto-vermogenswaarde gewaardeerd, zonodig rekening houdend met een aandeel derden.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs rekening houdend met eventuele incurantheid. Indien de verwachting is dat de opbrengstwaarde lager is dan de historische kostprijs wordt de waardering hierop aangepast.

Nog te ontvangen projectsubsidies

opgenomen. Het betreft het saldo van gerealiseerde projectlasten en reeds gedeclareerde baten. Een voorziening is gevormd voor een aantal projecten waarvan de verwachting is dat bij afronding de lasten hoger zullen zijn dan de baten. Indien de reeds gedeclareerde baten hoger zijn dan de lasten is het saldo opgenomen onder vooruitontvangen subsidies.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde met een eventuele voorziening voor

Effecten

De waardering van de effecten vindt plaats tegen de beurswaarde.

Liquide middelen

Waardering van liquide middelen vindt plaats tegen nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient als buffer om verplichtingen na te kunnen komen in financieel moeilijker tijden. Jaarlijks wordt de continuïteitsreserve verhoogd met een deel van

c Grondslagen van resultaatbepaling*Algemeen*

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de aan het boekjaar toegerekende baten en lasten. De lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengstverantwoording

De baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van over de omzet geheven belastingen.

Aandeel in acties van derden (NPL)

De reguliere uitkeringen welke voortvloeien uit de opbrengst van de Nationale Postcode Loterij worden als baten verantwoord in het jaar waarin deze uitkeringen worden ontvangen. Eventuele eenmalige uitkeringen van de Nationale Postcode Loterij worden evenredig met de gemaakte kosten in het betreffende jaar als bate verantwoord.

Baten uit subsidies en overige projectbaten

Baten en lasten van projecten worden toegerekend aan het jaar waarin het project wordt uitgevoerd. Meerjarige projecten worden in de exploitatie opgenomen in het jaar van afronding van het project. Projectverliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Verdeling van de lasten

In overeenstemming met RJ 650 worden de lasten verdeeld over de activiteiten. In 2018 is de verdeling gewijzigd en geconformeerd aan de activiteiten van IVN.

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie worden berekend conform GDN-Richtlijnen. Stichting IVN hanteert een norm van 6 % voor de kosten beheer en administratie.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenen

De pensioenregeling welke van toepassing is voor medewerkers van Stichting IVN is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Afschrijvingskosten worden separaat opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen

Onderhanden projecten

De projectopbrengsten en projectkosten worden conform de algemene resultaatbepalingen vastgesteld in de periode waarover gerapporteerd wordt.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Stichting IVN en Vereniging IVN zijn vrijgesteld van vennootschapbelasting. SME Advies is wel vennootschapbelasting plichtig. De belasting over het resultaat van SME Advies wordt berekend volgens de geldende fiscale regels.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

a Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris	Automatisering	Transport	Totaal
Stand per 1 januari 2018					
Verkrijgingsprijs	751.298	365.936	1.036.178	25.179	2.178.591
Cumulatieve afschrijving	-305.094	-264.175	-724.668	-18.885	-1.312.822
Boekwaarde per 1 januari 2018	446.204	101.761	311.510	6.294	865.769
Mutaties 2018					
Investerings	-619.790	22.340	128.214	14.534	-454.702
Desinv cum afschr	274.685	12.574	61.719	19.208	368.186
Afschrijvingen	-4.321	-25.667	-109.805	-2.310	-142.103
Boekwaarde per 31 december 2018	96.778	111.008	391.638	37.726	637.150
Stand per 31 december 2018					
Verkrijgingsprijs	131.508	388.276	1.164.392	39.713	1.723.889
Cumulatieve afschrijving	-34.730	-277.268	-772.754	-1.987	-1.086.739
Boekwaarde per 31 december 2018	96.778	111.008	391.638	37.726	637.150
Afschrijvingspercentages	0-10%	20%	20%	20%	

De gebouwen zijn aangewend ten behoeve van de doelstelling, de overige materiële vaste activa ten behoeve van de algemene bedrijfsvoering. Ultimo 2018 zijn de gebouwen te Orvelte en Wageningen verkocht, daarbij is een boekwinst ad. € 780.000 gerealiseerd.

b Voorraden

Betreft de voorraad van de webwinkel.

c Nog te ontvangen projectsubsidies

	31-12-2018	31-12-2017
Personele kosten	339.571	222.264
Materiële kosten	112.431	85.313
Voorziening projectverliezen	(6.375)	(13.874)
	445.627	293.703

Dit betreft de ultimo boekjaar onderhanden projecten (hierna OHW), waarvan de bestede uren en kosten hoger zijn dan de reeds ontvangen opbrengsten. Het overige OHW betreft projecten waarbij meer opbrengsten zijn ontvangen dan de bestede

d Subsidies overheden

Nog te ontvangen subsidies overheden	834.980	902.802
	834.980	902.802

Deze vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

e Debiteuren

Openstaande debiteuren	1.515.635	1.003.476
	1.515.635	1.003.476

f Belastingen

Omzetbelasting	-	18.147
	-	18.147

g Effecten

Onder de effecten is een Triodos effectenrekening begrepen waarvan het saldo direct opvraagbaar is.

h Continuïteitsreserve	2018	2017
Saldo per 1 januari	887.855	1.093.594
Resultaatbestemming boekjaar	1.147.403	(205.739)
Saldo per 31 december	2.035.258	887.855

De continuïteitsreserve is, conform RJ 650, gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn zodat IVN ook in de nabije toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Nominaal gezien wordt de reserve getoetst aan de CBF norm en mag deze maximaal 1,5 maal de uitvoeringskosten bedragen. Gerelateerd aan de personeelslasten over 2018 is de reserve uitgekomen op 30% (2017: 13%) op basis van de geconsolideerde cijfers. De streefnorm is voor IVN door de Raad van Toezicht gesteld op

i Reserves vereniging IVN		
Saldo per 1 januari	218.822	231.513
Toevoeging vanuit staat van baten en lasten	39.835	(12.691)
Saldo per 31 december	258.657	218.822

De reserves van de Vereniging IVN betreft het totaal eigen vermogen van de landelijke vereniging. Hierin is een bedrag ad. € 31.005 aan bestemmingsreserves begrepen. De doelbestemming van deze reserves is toegelicht in de balans van de Vereniging IVN in bijlage 6. Het resultaat over het boekjaar 2018 wordt toegevoegd aan de reserves van de vereniging.

j Aandeel derden		
Saldo per 1 januari	23.412	14.695
Aandeel derden in resultaat boekjaar	(6.061)	8.717
Saldo per 31 december	17.351	23.412

Dit betreft het aandeel derden ad. 20% in de deelneming in SME Advies.

k Voorzieningen		
Saldo per 1 januari	84.877	112.772
Onttrokken in boekjaar	(44.627)	(49.104)
Toegevoegd in boekjaar	-	21.209
Saldo per 31 december	40.250	84.877

Dit betreft een voorziening voor het groot onderhoud aan het gebouw te Apeldoorn dat door IVN gepand wordt van de gemeente, daarbij rust de onderhoudsplicht op IVN.

l Kredietinstellingen	31-12-2018	31-12-2017
Triodosbank inzake De Veldhoeve	-	118.400
Triodosbank inzake Het Groene Wiel	-	181.949
	-	300.349
Aflossingen komend boekjaar	-	(50.149)
	-	250.200

De lening inzake De Veldhoeve betreft een in 2006 verstrekte hypothecaire lening ad. € 370.000.

De lening inzake Het Groene Wiel betreft een in 2008 verstrekte hypothecaire lening met een hoofdsom ad. € 468.200. Beide leningen zijn in 2018 bij verkoop van de panden volledig afgelost.

m Belastingen en pensioenen		
Loonheffingen	435.700	408.623
Pensioenpremie	2.132	4.214
Omzetbelasting	76.944	-

<i>n</i>	Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2018	31-12-2017
	Vakantiedagen	228.020	230.721
	Groeibudget	-	78.736
	Kortlopend deel leningen kredietinstellingen	-	50.149
	Overige	163.213	71.629
		<u>391.233</u>	<u>431.235</u>

o Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Huur kantoren

Voor de huur van kantoren zijn overeenkomsten afgesloten waarvan de verplichtingen in 2019 per maand € 21.821 bedragen. De omvang van de verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt € 158.994.

Fiscale eenheid omzetbelasting

Op grond van een beschikking van de belastingdienst van 17 maart 2006 is er met ingang van 15 juni 2005 sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting tussen SME Advies en de Stichting IVN. Daardoor is Stichting IVN aansprakelijk voor de schulden uit hoofde van omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

	2018 Realisatie	2017 Realisatie
a Baten van particulieren		
Contributies leden	244.598	217.010
Giften en schenkingen particulieren	57.358	-
	301.956	217.010
b Baten van bedrijven		
Baten bedrijven voor de stichting	299.927	242.538
	299.927	242.538
c Baten van fondsen		
Baten fondsen voor de stichting	337.750	253.362
Baten fondsen voor de vereniging	61.854	97.500
	399.604	350.862
d Baten van andere not-for-profit organisaties		
Baten not-for-profit organisaties voor de stichting	1.632.799	1.203.537
Baten not-for-profit organisaties voor de vereniging	35.780	-
	1.668.579	1.203.537
e Baten van loterijorganisaties		
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	2.180.012	1.350.000
Bestede baten aan Groen Dichterbij	-	58.692
	2.180.012	1.408.692
Tussen de NV Nationale Postcode Loterij en het IVN is in 1996 een overeenkomst gesloten, waarin is bepaald dat het IVN als beneficiënt zal delen in de opbrengst van de loterij. Deze overeenkomst is in 2016 verlengd tot en met 2021. De besteding van de jaarlijkse bijdrage van de NPL wordt in bijlage 1 toegelicht. In 2018 is door een toekenning voor Tiny Forest sprake van een stijging van de baten.		
f Baten van subsidies van overheden		
f.1 Subsidie Provincies regulier	2.250.367	2.017.355
f.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken	1.000.000	1.000.000
f.3 Overige subsidies overheden	3.551.474	2.202.036
	6.801.841	5.219.391
f.1 Subsidie Provincies regulier		
Dit betreft de Provinciale subsidies die ten behoeve van de regionale activiteiten jaarlijks worden toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 2 toegelicht. De overige subsidies die door Provincies zijn toegekend zijn opgenomen onder de "overige subsidies overheden".		
f.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken		
Dit betreft de subsidies die ten behoeve van de activiteiten in de Nationale Parken zijn toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 3 toegelicht.		
f.3 Overige subsidies overheden		
Projectsubsidies provincies	1.984.802	1.335.333
Subsidies gemeenten	1.175.126	700.457
Overige subsidies overheden	391.546	166.246
	3.551.474	2.202.036

g Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	2018	2017
	Realisatie	Realisatie
Bijdragen deelnemers	249.146	365.987
Baten SME Advies	907.208	846.105
g.1 Brutomarge webwinkel	99.702	195.208
Overige baten als tegenprestatie	444.123	682.253
	1.700.179	2.089.553
g.1 Brutomarge webwinkel		
Omzet webwinkel	241.544	279.161
Kostprijs omzet webwinkel	(141.842)	(83.953)
	99.702	195.208

h Overige baten

In de overige baten is een boekwinst op de ultimo 2018 verkochte panden te Orvelte en Wageningen begrepen ad. € 780.000.

i Kosten beheer & administratie

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen van RJ 650 toegepast omdat IVN als fondsenwervende instelling onder de werking van deze richtlijn valt. De richtlijn schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de bestedingen van de organisatie aan de doelstelling en aan kosten van Beheer & Administratie alsmede Fondsenwerving. In verband hiermee is per functiegroep beoordeeld in welke mate er aan deze verschillende categorieën tijd wordt besteed. Daaruit is onderstaande verdeling

Urenbesteding	Doelstelling	Beheer & administratie	Fondsenwerving
Management & Directie	80%	10%	10%
Projectmanagement	100%	0%	0%
Officemanagement	90%	10%	0%
Communicatie	100%	0%	0%
Fondsenwerving	0%	0%	100%
Financiën, ICT, P&O	50%	50%	0%

In de kostenverdeelstaat worden de direct en indirect toerekenbare kosten toegewezen aan de doelstelling, Beheer & Administratie en Fondsenwerving. De direct toewijsbare kosten voor de doelstelling zijn alle materiële kosten voor de projecten. De niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend aan de drie categorieën, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Besteding (in €1.000)	Natuur en gezondheid	Natuur in de buurt	Kind en natuur	Natuur en recreatie	Jongeren	Vrijwilligers en educatie	Overige
Salarissen en sociale lasten	513	652	1.200	1.707	224	739	811
Pensioenlasten	44	55	102	145	19	63	69
Overige personeelskosten	51	64	118	168	22	73	80
Afschrijvingen	11	14	26	37	5	16	33
Huisvestingskosten	29	37	68	97	13	42	46

De kosten van Beheer & Administratie gerelateerd aan de totale kosten zijn voor 2018 uitgekomen op 5,0% (2017: 5,4%). Daarmee is de doelstelling om onder de norm van 6% te blijven ruimschoots behaald. Gedurende 2018 was het aantal FTE 120.

Vennootschapsbelasting

Belastbaar bedrag SME Advies	2018
Resultaat voor belasting SME Advies	34.125
Verliescompensatie	(34.125)
Belastbaar bedrag	-

Over dit resultaat is geen vennootschapsbelasting verschuldigd, het belastbaar bedrag wordt in mindering gebracht op de compensabele verliezen.

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT) van Stichting IVN

Bestuur en Directie

Het bestuur van Stichting IVN wordt gevormd door de Algemeen Directeur, Jelle de Jong. De dagelijkse leiding is tevens in handen van het managementteam. De beloning van de bestuurder is als volgt weer te geven:

Dienstverband	2018	2017
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
uren	36	36
part-time percentage	100%	100%
periode	1/1-31/12	1/1-31/12
gewezen bestuurder	nee	nee
Bezoldiging	2017	2017
Jaarinkomen		
salaris	109.777	107.690
IKB bijdrage ZKV	120	120
Totaal jaarinkomen	109.897	107.810
Beloningen betaalbaar op termijn	11.875	11.504
Totale bezoldiging	121.772	119.314
Maximale bezoldiging WNT-norm	189.000	181.000

Aan de directeur zijn geen leningen of voorschotten verstrekt. De adviesregeling "Beloning directeuren Goede Doelen" geeft criteria om de zwaarte van de directiefunctie te wegen en komt zo tot normen voor maximale jaarinkomens. Op basis van deze criteria wordt de directiefunctie gewogen op 470 punten, waarbij voor 2018 een maximaal totaal jaarinkomen (exclusief sociale en pensioenlasten) van € 129.559 hoort. De directeur wordt beloond volgens de CAO Welzijn en blijft onder het maximum.

Toezichthoudende topfunctionarissen die onbezoldigd zijn:

De Raad van Toezicht van Stichting IVN ontvangt geen bezoldiging voor hun taken. Alleen de gemaakte onkosten worden vergoed. Er zijn geen belaste onkostenvergoedingen betaald. De Raad van Toezicht bestaat ultimo 2018 uit: Riyan van den Born, Louisa van den Broek, Bram van Dijk, Jose Hendriksen, Han Mouton, Kees de Ruiter, Nynke Runia en Janneken Sprangers.

Bestuurdersbeloning Vereniging IVN

Het bestuur van de Vereniging IVN heeft in 2018 geen bezoldiging ontvangen voor hun taken. Alleen de gemaakte onkosten zijn vergoed. Er is geen sprake van belaste onkostenvergoedingen.

4.2 Enkelvoudige Jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

Bedragen in euro's	ref	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Materiële vaste activa	a	576.050	480.334
Financiële vaste activa	b	78.126	102.372
Voorraden		136.259	129.568
Vorderingen			
Nog te ontvangen projectsubsidies	c	222.881	200.364
Subsidies overheden	d	834.980	902.802
Debiteuren en overige subsidies	e	1.378.500	846.237
Vorderingen op groepsmaatschappijen	f	204.556	229.296
Belastingen	g	-	51.438
Overige vorderingen en overlopende activa		48.532	130.258
		2.689.449	2.360.395
Liquide middelen		3.423.150	1.071.487
Totaal		6.903.034	4.144.156
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	h	1.996.554	1.077.280
Kortlopende schulden			
Crediteuren		688.111	335.483
Schulden aan groepsmaatschappijen	i	18.395	9.187
Belasting, sociale premies en pensioen	j	448.418	397.841
Vooruitontvangen subsidies	k	3.374.437	1.996.570
Nog te besteden baten uit acties van derden	l	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	m	377.119	327.795
		4.906.480	3.066.876
Totaal		6.903.034	4.144.156

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018

Bedragen in euro's	ref	2018 Realisatie	2018 Begroting	2017 Realisatie
Baten				
Baten van bedrijven		299.927	262.710	242.538
Baten van fondsen		337.750	295.840	253.362
Baten van andere not-for-profit organisaties		1.632.799	1.430.191	1.203.537
Baten van loterijorganisaties	a	1.505.012	1.318.260	1.408.692
Baten van subsidies van overheden	b	6.801.841	5.957.825	5.168.252
Som van de geworven baten		10.577.329	9.264.826	8.276.381
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	d	792.971	694.574	1.243.448
Overige baten		919.937	805.785	226.355
Mutatie onderhanden werk personeel		256.437	224.617	875.669
Resultaat deelneming		(24.246)	(21.237)	34.125
Totaal baten		12.522.428	10.968.565	10.655.978
 <i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Natuur en gezondheid	d	927.514	882.398	1.209.734
Natuur in de buurt	d	1.178.842	1.121.501	883.705
Kind en natuur	d	2.171.864	2.066.220	2.158.576
Natuur en recreatie	d	3.088.095	2.937.884	3.389.038
Jongeren		404.593	384.913	498.700
Vrijwilligers en educatie		1.336.299	1.271.298	798.917
Overig	d	1.467.499	1.396.117	1.210.800
Totaal besteed aan doelstellingen		10.574.706	10.060.332	10.149.470
 Beheer en administratie	d	716.549	681.695	621.090
Werving baten	d	123.749	117.729	131.147
Totaal lasten		11.415.004	10.859.756	10.901.707
Saldo baten en lasten voor financiële baten en lasten		1.107.424	108.809	(245.729)
Financiële baten	d	1.275	1.213	11.470
Financiële lasten	d	-	-	(4.460)
Saldo financiële baten en lasten		1.275	1.213	7.010
Saldo baten en lasten		1.108.699	110.022	(238.719)
 Bestedingspercentage lasten		84,4%	91,7%	95,2%
Percentage beheer & administratie				

Toelichting op de enkelvoudige balans

a Materiële vaste activa

	Verbouwing	Inventaris	ICT	Totaal
Stand per 1 januari 2018				
Aanschafwaarde	100.316	350.066	945.181	1.395.563
Cumulatieve afschrijving	(30.409)	(248.305)	(636.515)	(915.229)
Boekwaarde per 1 januari	69.907	101.761	308.666	480.334
Mutaties 2018				
Investerings	31.192	34.914	166.577	232.683
Afschrijvingen	(4.321)	(25.667)	(106.979)	(136.967)
Boekwaarde per 31 december 2018	96.778	111.008	368.264	576.050
Stand per 31 december 2018				
Aanschafwaarde	131.508	384.980	1.111.758	1.628.246
Cumulatieve afschrijving	(34.730)	(273.972)	(743.494)	(1.052.196)
Boekwaarde per 31 december 2018	96.778	111.008	368.264	576.050
Afschrijvingspercentages	5%	10%	20%	576.048

b Financiële vaste activa

	2018	2017
Saldo per 1 januari	102.372	58.247
Aankoop deelneming	-	10.000
Resultaat lopend boekjaar	(24.246)	34.125
Saldo per 31 december	78.126	102.372
Kostprijs deelneming	24.400	24.400
Resultaat vorige boekjaren	77.972	43.847
Resultaat lopend boekjaar	(24.246)	34.125
Saldo per 31 december	78.126	102.372

Dit betreft een 80% belang in het aandelenkapitaal van Innovatie en Duurzaamheid B.V. (handelsnaam SME Advies), alsmede aan 100% belang in Woldhuis Exploitatie B.V. Laatstgenoemde vennootschap is opgericht op 26 april 2017.

c Nog te ontvangen projectsubsidies

Dit betreft de ultimo boekjaar onderhanden projecten van stichting IVN, waarvan de bestede uren en kosten hoger zijn dan de reeds ontvangen opbrengsten.

d Subsidies overheden

	31-12-2018	31-12-2017
Vorderingen uit hoofde van subsidies van overheden	834.980	902.802
	834.980	902.802

Deze vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

e Debiteuren en overige subsidies

Vorderingen op debiteuren	1.378.500	846.237
	1.378.500	846.237

	Omzetbelasting	-	51.438
		-	51.438
h	Continuïteitsreserve	2018	2017
	Saldo per 1 januari	1.077.280	1.315.999
	Saldo liquidatie Stichting Veldwerk Nederland	(189.425)	-
	Resultaatbestemming boekjaar	1.108.699	(238.719)
	Saldo per 31 december	1.996.554	1.077.280
De continuïteitsreserve is, conform RJ 650, gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om te bevorderen dat IVN ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Nominaal gezien wordt de reserve getoetst aan de CBF norm en mag deze maximaal 1,5 maal de uitvoeringskosten bedragen. Gerelateerd aan de vaste personeelslasten over 2018 is de reserve uitgekomen op 29% (2017: 15%) op basis van de enkelvoudige cijfers. De streefnorm is door de Raad			
i	Schulden aan groepsmaatschappijen	31-12-2018	31-12-2017
	Innovatie en Duurzaamheid BV (SME Advies)	18.395	9.187
		18.395	9.187
j	Belasting, sociale premies en pensioen		
	Loonheffingen	417.820	393.627
	Pensioenpremie	2.132	4.214
	Omzetbelasting	28.466	-
		448.418	397.841
k	Vooruitontvangen subsidies		
	Subsidie Provincie regulier	-	-
	Overige Projectsubsidies	3.374.437	1.996.570
		3.374.437	1.996.570
l	Nog te besteden baten uit acties van derden	2018	2017
	Saldo per 1 januari	-	58.692
	Besteed boekjaar	-	(58.692)
	Saldo per 31 december	-	-
m	Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2018	31-12-2017
	Vakantiedagen	228.020	230.721
	Groeibudget	-	78.736
	Overige	149.099	18.338
		377.119	327.795

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

a Baten van loterijorganisaties

Bedragen in euro's	2018 Realisatie	2017 Realisatie
Jaarlijkse bijdrage Nationale Postcode Loterij (NPL)	1.505.012	1.350.000
Bestede baten aan Groen Dichterbij	-	58.692
	1.505.012	1.408.692

De besteding van de jaarlijkse bijdrage van de NPL wordt in bijlage 1 toegelicht.

b Baten van subsidies van overheden

b.1 Subsidie Provincies regulier	2.250.367	2.017.355
b.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken	1.000.000	1.000.000
b.3 Overige subsidies overheden	3.551.474	2.150.897
	6.801.841	5.168.252

b.1 Subsidie Provincies regulier

Dit betreft de Provinciale subsidies die ten behoeve van de regionale activiteiten jaarlijks worden toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 2 toegelicht. De overige subsidies die door Provincies zijn toegekend zijn opgenomen onder de "overige subsidies overheden".

b.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken

Dit betreft de subsidie van het ministerie van Economische Zaken die ten behoeve van onze activiteiten in de Nationale Parken jaarlijks wordt toegekend. De besteding van deze subsidie wordt in bijlage 3 toegelicht.

b.3 Overige subsidies overheden

Subsidies gemeenten	1.175.126	700.457
Projectsubsidies provincies	1.984.802	1.335.333
Overige subsidies overheden	391.546	115.107
	3.551.474	2.150.897

c Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten

Bijdragen deelnemers	249.146	333.057
Omzet accommodaties	444.123	456.020
Overige baten	-	259.163
c.1 Brutomarge webwinkel	99.702	195.208
	792.971	1.243.448

c.1 Brutomarge webwinkel

Omzet webwinkel	241.544	279.161
Kostprijs omzet webwinkel	(141.842)	(83.953)
Brutomarge webwinkel	99.702	195.208

d Kosten beheer & administratie

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen van RJ 650 toegepast omdat IVN als fondsenwervende instelling onder de werking van deze richtlijn valt. De richtlijn schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de bestedingen van de organisatie aan de doelstelling en aan kosten van Beheer & Administratie alsmede Fondsenwerving.

In verband hiermee is per functiegroep beoordeeld in welke mate er aan deze verschillende categorieën tijd wordt besteed. Daaruit is onderstaande verdeling voortgekomen:

Urenbesteding	Doelstelling	Beheer & Administratie	Fondsenwerving
Management & Directie	90%	5%	5%
Projectmanagement	100%	0%	0%
Officemanagement	85%	15%	0%
Communicatie	100%	0%	0%
Fondsenwerving	0%	0%	100%
Financiën, ICT, P&O	50%	50%	0%

In de kostenverdeelstaat worden de direct en indirect toerekenbare kosten toegewezen aan de doelstelling, Beheer & Administratie en Fondsenwerving. De direct toewijsbare kosten voor de doelstelling zijn alle materiële kosten voor de projecten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de relatieve urenbesteding per categorie toegerekend aan de drie categorieën, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Besteding	Natuur en gezondheid	Natuur in de buurt	Kind en natuur	Natuur en recreatie	Jongeren	Vrijwilligers en educatie	Overig
<i>Bedragen in euro's</i>							
Salarissen en sociale lasten	512.637	651.546	1.200.390	1.706.791	223.619	738.573	811.087
Pensioenlasten	43.600	55.414	102.093	145.162	19.019	62.815	68.983
Overige personeelskosten	52.993	67.352	124.088	176.436	23.116	76.348	83.845
Afschrijvingen	11.129	14.145	26.060	37.054	4.855	16.034	17.608
Huisvestingskosten	37.443	47.589	87.676	124.663	16.333	53.945	59.241
Kantoor en algemene kosten	50.412	64.072	118.044	167.842	21.990	72.630	79.761
Directe (materiële) kosten	219.301	278.725	513.514	730.147	95.662	315.953	346.974
Totaal	927.514	1.178.842	2.171.864	3.088.095	404.593	1.336.299	1.467.499

Besteding	Doelstelling	Fondsenwerving	administratie Administratie	2018 realisatie	2017 realisatie
Salarissen en sociale lasten	5.844.642	68.396	396.037	6.309.075	6.424.579
Pensioenlasten	497.085	5.817	33.683	536.585	537.

4.3 Ondertekening

Amsterdam, 19 juni 2019

Raad van Bestuur

Jelle de Jong

Raad van Toezicht

Kees de Ruiter (voorzitter)

Riyan van den Born

Louisa van den Broek

Bram van Dijk

José Hendriksen

Han Mouton

Nynke Runia

Janneken Sprangers

Origineel getekend door Jelle de Jong namens de Raad van Bestuur en Kees de Ruiter namens de Raad van Toezicht.

5. Overige gegevens

5.1 Statutaire regels rondom resultaatbestemming

Volgens de statuten van de Stichting IVN is de Raad van Toezicht bevoegd om te besluiten omtrent de resultaatbestemming.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ANTICUMULATIEBEPALING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen werkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat we niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag,
- Organisatie & Bestuur: stichting IVN, Medewerkers, Directie, Raad van Toezicht en Verantwoordingsverklaring;
- Financieel Beleid: algemeen, bestuurlijke en financiële richtlijnen, samenvatting financiële resultaten en toekomst begroting 2019;
- Overige gegevens;
- Bijlage 1: overzicht besteding aandeel in acties van derden;
- Bijlage 2: overzicht reguliere subsidies provincies;
- Bijlage 3: overzicht besteding subsidie Ministerie van Economische Zaken.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties en met de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 18 juli 2019

MAZARS N.V.

drs. R.C.H.M. Horsmans RA RV

Bijlagen

1. Overzicht besteding aandeel in acties van derden
2. Overzicht reguliere subsidies provincies
3. Overzicht besteding subsidie Ministerie van Economische Zaken
4. Enkelvoudige balans 31 december 2018 Vereniging IVN
5. Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018 Vereniging IVN
6. Toelichting op enkelvoudige balans en staat van baten en lasten van Vereniging IVN

Bijlage 1

Verdeling reguliere bijdrage Nationale Postcodeloterij 2018

	2018	2017
Activiteiten gericht op inhoudelijke speerpunten	212.500	237.000
Cursushuis	74.000	60.000
E-learning NGO	6.000	25.000
Kind en natuur	10.000	14.000
Campagnebudget	60.000	70.000
Duurzaamheid	7.500	10.000
Operatie Steenbreek	10.000	10.000
Natuur en gezondheid	10.000	15.000
Woesteland	35.000	33.000
Service activiteiten voor leden, regio's en afdelingen	67.500	67.500
Verzekering WA en ongeval	7.500	7.500
Servicedesk ledenservice en adm.	35.000	35.000
Websupport, onderhoud en ontwikkeling	25.000	25.000
Activiteiten gericht op werving, binding en support leden	189.500	177.500
Lokale PR en werving	13.000	8.000
Online & e-mailmarketing	15.000	15.000
Ledenwervingsacties	15.000	15.000
Ledendag	32.500	17.000
Mens en Natuur	75.000	75.000
Interne communicatie	6.500	17.500
Vrijwilligersbeleid	17.500	10.000
Nieuwe ledenadministratie	15.000	20.000
Activiteiten ten behoeve van zichtbaarheid van IVN	87.500	75.000
Pers en publiciteit	12.500	10.000
Campagnebudget	75.000	65.000
Functioneren van de Vereniging	118.000	123.500
Bereik- en impactmeting	5.000	7.500
Vergader- en overige kosten LB	10.000	10.000
Vergader- en reiskosten LR	6.000	6.500
Beleidsondersteuning LB en LR	63.500	63.500
Vernieuwing statuten	11.000	6.000
Bestuurlijke projecten (governance, KNNV)	7.500	10.000
Kosten fondsenwerving en partnerships	15.000	20.000
Corporate Communicatie	590.752	587.500
Regionale bijdragen	84.248	82.000
Totaal	1.350.000	1.350.000

Bijlage 2

Verdeling reguliere subsidie provincies 2018

In onderstaand overzicht staan de bedragen vermeld overeenkomstig de subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen voor reguliere jaarlijkse subsidies van de verschillende provincies.

	2018	2017
Provincie Drenthe	€ 216.345	212.664
Provincie Flevoland	€ 144.087	136.387
Provincie Fryslân	€ 176.231	181.289
Provincie Gelderland	€ 100.000	100.000
Provincie Groningen	€ 115.400	115.400
Provincie Limburg	€ 217.296	209.887
Provincie Noord-Brabant	€ 168.118	168.118
Provincie Noord-Holland	€ 178.000	178.000
Provincie Utrecht	€ 176.170	170.000
Provincie Zeeland	€ 428.720	215.610
Provincie Zuid-Holland	€ 330.000	330.000
	2.250.367	2.017.355

Bijlage 3

Bestedingen subsidie Ministerie van Economische Zaken 2018

In de kolom "Toezegging" zijn de bedragen vermeld overeenkomstig de aanvraag en de brief van het Ministerie van Economische Zaken van 18 juli 2018 (kenmerk DGAN-NB/18063963, verplichtingennummer: 1300027116).

In de kolom "Besteed door IVN" zijn de werkelijke bestede en ingehuurde uren vermeld met daarnaast de omrekening in geld tegen tegen normtarieven.

	Toezegging	Besteed door IVN	
	euro	uren	euro
Lauwersmeer	66.738	792	66.692
Schiermonnikoog	37.288	118	10.602
Detachering Schiermonnikoog		440	26.700
De Alde Feanen	37.289	417	37.467
Drents-Friese Wold	54.062	602	54.090
Dwingelderveld	24.611	274	24.601
Drentsche Aa	66.739	793	66.762
Weerribben-Wieden	66.700	807	66.669
De Sallandse Heuvelrug	62.264	782	62.275
De Hoge Veluwe	37.289	415	37.288
Utrechtse Heuvelrug	32.814	370	33.245
Duinen van Texel	41.495	478	42.903
Zuid-Kennemerland	70.779	788	70.757
Oosterschelde	133.478	1.667	134.189
De Biesbosch	32.814	366	32.885
De Loonse en Drunense Duinen	58.732	737	58.717
De Groote Peel	34.386	395	34.445
De Maasduinen	34.386	398	34.410
De Meinweg	34.386	424	34.499
Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide	23.750	269	23.523
Landelijke ondersteuning	50.000	569	49.984
	1.000.000	11.901	1.002.703

Bijlage 4

Balans per 31 december 2018 Vereniging IVN

Bedragen in euro's	ref	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Vorraden	a	12.463	9.956
Onderhanden werk			
Personele kosten		25.412	61.416
Materiële kosten		122.777	23.897
		148.189	85.313
Vorderingen			
Subsidies		20.000	6.408
Overige vorderingen		14.508	25.722
		34.508	32.130
Liquide middelen		408.769	317.262
Totaal		603.929	444.661
PASSIVA			
Reserves			
Algemene reserve Vereniging IVN	b	217.472	181.193
Bestemmingsreserve afdeling Woesteland	c	11.035	6.088
Bestemmingsreserve Scharrelkidsfonds	d	29.970	31.361
Bestemmingsreserve NGC-Brabant fonds	e	180	180
		258.657	218.822
Kortlopende schulden			
Crediteuren		37.343	29.463
Vooruitontvangen subsidies		107.748	144.470
Rekening courant Stichting IVN		200.181	50.893
Overige schulden		-	1.013
		345.272	225.839
Totaal		603.929	444.661

Bijlage 5

Staat van baten en lasten 2018 Vereniging IVN

Bedragen in euro's	ref	2018 Realisatie	2018 Begroting	2017 Realisatie
Baten				
Baten van particulieren	f	301.956	210.000	217.010
Baten van fondsen	g	61.854	40.000	97.500
Baten van andere not-for-profit organisaties	g	35.780	-	-
Baten van loterijorganisaties		675.000	675.000	675.000
Som van de geworven baten		1.074.590	925.000	989.510
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	h	-	30.000	27.277
Overige baten	i	-	32.500	23.862
Som van de baten		1.074.590	987.500	1.040.649
Lasten				
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Vrijwilligers		1.034.755	990.000	1.053.340
Som van de lasten		1.034.755	990.000	1.053.340
Saldo van baten en lasten		39.835	(2.500)	(12.691)
Bestedingsratio lasten				
Ratio beheer & administratie		100%	100%	100%
		0%	0%	0%
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve vereniging IVN		36.279		
Reserve vereniging Woesteland		4.947		
Reserve Scharrelkidsfonds		(1.391)		
Reserve NGC-Brabant fonds		-		
Totaal		39.835		

Bijlage 6

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten 2018 Vereniging IVN

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening van Vereniging IVN zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening van stichting IVN.

a Voorraden	2018	2017
Saldo per 1 januari	9.956	25.823
Mutatie (verkoop en inkoop) boekjaar	2.507	(15.867)
Saldo per 31 december	12.463	9.956
Dit betreft de voorraad cursusmateriaal.		

b Reserve Vereniging IVN	2018	2017
Saldo per 1 januari	181.193	191.045
Resultaatbestemming boekjaar	36.279	(9.852)
Saldo per 31 december	217.472	181.193

Conform de richtlijn van het CBF rapporteren wij de continuïteitsreserve. Deze reserve van vereniging IVN laat zich echter lastig uitdrukken ten opzichte van de totale lasten. Daarom heeft de financiële commissie van de vereniging een vaste norm van € 200.000 bepaald. Ultimo 2016 is de reserve ruimschoots boven deze norm uitgekomen.

Deze norm is overigens in overeenstemming met het beleid van het CBF, waarbij een maximale continuïteitsreserve van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie wordt gehanteerd.

c Bestemmingsreserve afdeling Woesteland	2018	2017
Saldo per 1 januari	6.088	6.105
Baten	7.968	11.316
Lasten	(3.021)	(11.333)
Saldo per 31 december	11.035	6.088

Woesteland is de jongerenafdeling van vereniging IVN. Het is een werkgroep en dus onderdeel van de landelijke vereniging. Hiermee worden de financiële baten en lasten meegenomen in de jaarrekening van de vereniging.

d Bestemmingsreserve Scharrelkidsfonds	2018	2017
Saldo per 1 januari	31.361	32.683
Opbrengsten	3.609	3.354
Uitkeringen	(5.000)	(4.676)
Saldo per 31 december	29.970	31.361

In 2013 heeft het landelijk bestuur van de vereniging besloten om een deel van de geworven baten uit fondsenwerving te reserveren in een fonds ten behoeve van projecten en activiteiten binnen het thema Kind & Natuur.

e Bestemmingsreserve NGC-fonds Brabant	2018	2017
Saldo per 1 januari	180	1.680
Uitkeringen NGC-fonds Brabant	-	(1.500)
Saldo per 31 december	180	180

In 2013 heeft vereniging IVN het fonds Natuurgidsencursus Brabant opgenomen. De stichting die deze verantwoordelijkheid droeg heeft een plek hiervoor gezocht en gevonden bij vereniging IVN. Het fonds heeft tot doel om natuur- en milieueducatie in Brabant financieel te ondersteunen. In totaal is € 6.000 ontvangen en is er inmiddels € 2.165 uitgekeerd.

f Baten van particulieren

Contributies leden	244.598	217.010
Deelnemersbijdrage	57.358	-
Totaal	301.956	217.010

g Baten van fondsen

Baten van fondsen	61.854	97.500
Totaal	61.854	97.500

g Baten van andere not-for-profit organisaties

Baten van andere not-for-profit organisaties	35.780	-
Totaal	35.780	-

h Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten

Opbrengsten winkel	-	27.277
Totaal	-	27.277

i Overige baten

Overige inkomsten	-	23.862
Totaal	-	23.862